

Briselē, 2021. gada 9. decembrī
(OR. en)

14808/21

ENFOPOL 501
IXIM 286
JAI 1388

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2021. gada 9. decembris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	13996/21 + COR 1
Temats:	Padomes secinājumi par policijas pārrobežu sadarbības pastiprināšanu pazudušu personu jomā – Padomes secinājumi (2021. gada 9. decembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par policijas pārrobežu sadarbības pastiprināšanu pazudušu personu jomā, kurus Padome (Tieslietas un iekšlietas) apstiprināja savā 3837. sanāksmē, kas notika 2021. gada 9. decembrī.

**Padomes secinājumi par policijas pārrobežu sadarbības pastiprināšanu
pazudušu personu jomā**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATZĪSTOT, ka viens no Eiropas Savienības galvenajiem mērķiem ir nodrošināt tās pilsoņiem augstu drošības līmeni brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, veicinot policijas sadarbības stiprināšanu, kā noteikts **Līguma par Eiropas Savienības darbību V sadaļā**.
2. ŅEMOT VĒRĀ atjaunoto iekšējās drošības stratēģiju (2015–2020) ¹ un tās sasniegumus un ATZINĪGI VĒRTĒJOT Komisijas paziņojumu par **ES Drošības savienības stratēģiju** ², kurā izklāstītas konkrētas darbības, kuru mērķis ir pilnībā risināt stratēģiskās prioritātes digitālajā un fiziskajā pasaulē, kā arī iekšējā un ārējā dimensijā laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam.
3. UZSVEROT, ka **Padomes secinājumu par iekšējo drošību un Eiropas policijas partnerību** ³ mērķis ir stiprināt brīvības, drošības un tiesiskuma telpas darbību un izveidot efektīvu Eiropas partnerību iekšējās drošības jomā. Ir pastāvīgi jāuzlabo informācijas pārvaldība un jāoptimizē esošo instrumentu un nolīgumu izmantošana informācijas apmaiņas nolūkā un jāsasniedz konkrēti starpposma mērķrādītāji efektīvai Eiropas partnerībai iekšējās drošības jomā (2020–2025), šajā nolūkā:
 - konsekventi piemērojot ES līmeņa brīdinājumu par noziedzīgiem nodarījumiem instrumentus, piemēram, Šengenas Informācijas sistēmu brīdinājumiem par personām vai priekšmetiem, kā standarta praksi,
 - nodrošinot, ka arī esošās informācijas apmaiņas sistēmas (piemēram, Prīmes sistēma ⁴) ir atjauninātas, lai ES informācijas arhitektūra vēl vairāk atbilstu pieejamības principam.

¹ 15670/14.

² 10010/20.

³ 13083/20.

⁴ Padomes Lēmums 2008/615/TI un Padomes Lēmums 2008/616/TI.

4. ATGĀDINOT Šengenas jautājumu darba grupas (*SIS/SIRENE*) apspriedes, kurās notika svarīgas diskusijas par to, kā dalībvalstis var cita citu informēt par pazudušām personām ⁵.
5. ATKĀRTOTI PAUŽOT, ka 2022. gadā tiks ieviests atjaunināts juridiskais pamats Šengenas Informācijas sistēmas darbībai (***SIS pārstrādātā redakcija***) ⁶, kas pastiprinās esošos noteikumus, uzlabos sistēmu, nodrošinās papildu brīdinājumu datus un ieviesīs vairākus jaunus brīdinājumu veidus. Atjauninātie noteikumi *inter alia* ļauj ievadīt preventīvus brīdinājumus par bērniem, kuri ir pakļauti riskam, ka vecāki viņus var nolaupīt, un par bērniem vai neaizsargātām personām, kurām ir jāliedz ceļot viņu pašu aizsardzības dēļ.
6. UZSVEROT vajadzību modernizēt esošās sistēmas informācijas un datu apmaiņai iekšējās drošības jomā un ņemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu par **Prīmes tiesiskā regulējuma** ⁷ **atjaunināšanu** ⁸, izpētīt, vai to var izmantot, lai efektīvāk apmainītos ar informāciju par pazudušām personām un neidentificētiem ķermeņiem.
7. MUDINOT pēc iespējas izmantot visus pieejamos līdzekļus un resursus tam, lai noteiktu neidentificētu ķermeņu identitāti neatkarīgi no nāves cēloņa un veida. Ikvienam ir tiesības uz vārdu, kas garantē viņa identitāti, uz savas personības un cieņas aizsardzību. Nevienam nebūtu jāapbedī bez vārda.
8. UZSVEROT kopīgu policijas patruļu, vienību un biroju, kopīgu operāciju centru un kopīgu izmeklēšanu nozīmi, jo tie efektīvi palīdz uzturēt sabiedrisko kārtību, novērš un apkarot noziegumus, kā arī nodrošināt sabiedrisko drošību, kā tas jau paredzēts Prīmes tiesiskajā regulējumā, kurš tiks atjaunināts operatīvās sadarbības daļā. Policijas pārrobežu sadarbība operatīvajā līmenī kopīgu darbību veidā ir atzīta par ļoti efektīvu metodi pazudušu personu, jo īpaši neaizsargātu personu, meklēšanai.

⁵ 9017/16.

⁶ Regulas (ES) 2018/1860, 2018/1861 un 2018/1862.

⁷ Padomes Lēmums 2008/615/TI un Padomes Lēmums 2008/616/TI.

⁸ *Combined Evaluation Roadmap/Inception Impact Assessment, ref. Ares(2020)4214748 - 11/08/2020* (Apvienotais novērtējuma ceļvedis / Sākotnējais ietekmes novērtējums, atsauce: Ares(2020)4214748 - 11/08/2020).

9. UZSVEROT Komisijas paziņojumu par **ES stratēģiju par bērna tiesībām** ⁹, kurā pazuduši bērni tiek uzskatīti par īpaši neaizsargātiem un kurā tiek atgādināts, cik svarīgs ir Eiropas palīdzības dienests pazudušu bērnu meklēšanai 116 000.
10. UZSVEROT Komisijas paziņojumu par ES stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai ¹⁰, kurā teikts, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš cietušajiem bērniem un bērniem, kuri ir pakļauti cilvēku tirdzniecības riskam, sistemātiski ziņojot un brīdinot par pazudušiem bērniem, lai nodrošinātu agrīnu identifikāciju, cietušajiem bērniem pielāgotas nosūtīšanas procedūras, aizbildņu ātru iecelšanu un efektīvu bezmaksas juridisko palīdzību.
11. ŅEMOT VĒRĀ pazudušas personas definīciju saskaņā ar Eiropas Padomes Ministru komitejas ¹¹ ieteikumiem un valstu noteikumiem kā satvaru pazudušu personu definēšanai.
12. ATZĪSTOT svarīgo lomu, kāda ir **Eiropas Savienības Aģentūrai tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolam)** kā informācijas apmaiņas centram starp dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm, un tās nozīmi sadarbības atbalstīšanā un koordinēšanā policijas pārrobežu darba jomā.
13. ATZĪSTOT **Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūras (CEPOL)** nozīmi tiesībaizsardzības amatpersonu apmācības izstrādē, īstenošanā, koordinēšanā un atbalstīšanā Savienībā.

⁹ 7453/21.

¹⁰ COM(2021) 171 final.

¹¹ Eiropas Padome, Ieteikums CM/Rec (2009)12, ko Ministru komiteja pieņēma 2009. gada 9. decembrī: Eiropas Padome norāda, ka pazudusi persona ir fiziska persona, kuras esamība ir kļuvusi neskaidra, jo tā ir pazudusi bez vēsts un nav nekādu pazīmju, ka tā ir dzīva.

14. UZSVEROT **Starptautiskās Kriminālpolicijas organizācijas (Interpola)** kā globālas platformas informācijas apmaiņai un platformas policijas sadarbībai ar trešām valstīm darbu, kā arī ATZĪSTOT tās svarīgo lomu, tās instrumentus un pakalpojumus attiecībā uz to, lai pastiprinātu izmeklēšanas saistībā ar pazudušām personām, kurām ir globāla dimensija.
15. ATZĪSTOT darbu, ko veic **vienotie kontaktpunkti (SPOC)** kā "vienas pieturas aģentūra" starptautiskai sadarbībai tiesībsardzības jomā, kura ietver vispusīgu valstu kompetenci un spēj izskatīt pilnu klāstu iespējamo pieprasījumu saistībā ar pārobežu sadarbību tiesībsardzības jomā, tostarp lietas par pazudušām personām, un ATZĪMĒJOT darbu, ko veic **policijas un muitas sadarbības centri (PCCC)** kā svarīga institūcija ar dažādām funkcijām un uzdevumiem iekšējās drošības un tiesībsardzības jomā, kura ir vērtīgs vietēja mēroga instruments ātrai tiešai pārobežu sadarbībai lietās par pazudušām personām.
16. ŅEMOT VĒRĀ diskusijas Padomes **Tiesībsardzības jautājumu darba grupā un tās policijas ekspertu tīkla pazudušu personu jautājumos (PEN-MP) konstatējumus**, proti, ka Eiropas Savienībā ik gadu pazūd vairāk nekā 300 000 cilvēku (saskaņā ar 2019. gada datiem), no kuriem vairāk nekā 100 000 ir bērni un pusaudži. Saskaņā ar datiem 18 valstīs reģistros kopumā joprojām ir aptuveni 40 000 neatrisinātu lietu par pazudušām personām. Turklāt saskaņā ar 15 valstu sniegto informāciju Eiropas Savienībā ir arī vismaz 15 000 lietu par neidentificētiem ķermeņiem.
17. ATBALSTOT diskusijas policijas ekspertu tīklā pazudušu personu jautājumos (*PEN-MP*) par nepieciešamību izstrādāt pieejas, kas ļautu kompetentajām iestādēm ātrāk un efektīvāk rīkoties, un MUDINOT uz tām.
18. UZSVEROT, ka daži pazuduši bērni ir arī cietuši no seksuālas vardarbības pret bērniem, lai gan lielākā daļa seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu izmantošanas notiek bērna uzticības lokā. Tas bērnus padara arvien neaizsargātākus. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai, izskatot šādas lietas, labāk izprastu un ņemtu vērā viņu īpašās vajadzības.

PADOME:

19. UZSVER, cik svarīgi ir sekmīgi īstenot atjaunināto juridisko pamatu Šengenas Informācijas sistēmas darbībai (*SIS* pārstrādātā redakcija) pazudušu personu un neaizsargātu personu, kas pakļautas riskam, jomā, un AICINA dalībvalstis, ES aģentūras un visas citas attiecīgās ieinteresētās personas to īstenot saskaņā ar termiņiem.

ATTIECĪBĀ UZ DALĪBVALSTĪM:

20. IESAKA dalībvalstīm, kas to vēl nav izdarījušas, vajadzības gadījumā un pienācīgi ņemot vērā valstu resursus un organizatoriskās struktūras, apsvērt iespēju valsts līmenī izveidot centrālo operatīvo vienību pazudušu personu jautājumos, kurā strādātu tiesībaizsardzības amatpersonas un kurai būtu piekļuve vienotai valsts datubāzei par pazudušām personām un neidentificētām cilvēku mirstīgajām atliekām un ķermeņa daļām.
21. IESAKA dalībvalstīm sniegt atbalstu *SPOC* efektīvai darbībai (uzsverot *SIRENE* biroju lomu) un/vai *PCCC*, kad tie pilda savus uzdevumus un pienākumus, tostarp lietās par pazudušām personām.
22. AICINA *EMPACT* aktorus, jo īpaši cilvēku tirdzniecības un bērnu seksuālas izmantošanas jomā, attiecīgā gadījumā iesaistīt *PEN-MP* konkrētu darbību izstrādē un īstenošanā, kas ietilpst tā pilnvarās.
23. MUDINA dalībvalstis izmantot visus pieejamos Interpola instrumentus un pakalpojumus, piemēram, globālo policijas brīdinājumu par pazudušām personām (dzeltenais paziņojums), lai efektīvi izmeklētu lietas par pazudušām personām, kurām ir globāla dimensija.

ATTIECĪBĀ UZ KOMISIJU:

24. PRASA Komisijai, izstrādājot jaunus tiesību aktus pazudušu personu jomā, turpmāk ņemt vērā *PEN-MP* ierosinājumus. Jaunu tiesību aktu sagatavošanas pamatā ir labi sagatavoti ietekmes novērtējumi.
25. AICINA Komisiju apsvērt iespēju izstrādāt vienotu Eiropas sadarbības sistēmu attiecībā uz personu pazušanu (pat brīvprātīgu pazušanu), ja šāda pazušana ir satraucoša.
26. AICINA Komisiju izskatīt iespēju no ES līdzekļiem finansēt projektus, kuru mērķis ir veicināt ciešāku sadarbību starp tiesībsardzības iestādēm, kas izmeklē aizdomīgas pazušanas un/vai lietas par pazudušām personām (tostarp neatklātus gadījumus), un sadarbību starp iestādēm, kas ir atbildīgas par tādu lēmumu pieņemšanu, kuru mērķis ir aizsargāt bērnus vai neaizsargātas personas, kas pakļautas riskam (piemēram, nolaupīšanai, cilvēku tirdzniecībai utt.).

ATTIECĪBĀ UZ *PEN-MP*:

27. AICINA *PEN-MP* turpināt centienus uzlabot sadarbību starp dalībvalstu, Šengenas asociēto valstu un trešo valstu kompetentajiem dienestiem (īpašu uzmanību pievēršot Rietumbalkāniem), attiecīgajiem ES dienestiem un globālām institūcijām.
PEN-MP būtu arī jāapsver sadarbība ar citām trešām valstīm (piemēram, Ziemeļāfrikas valstīm).

28. ŅEM VĒRĀ *PEN-MP* plānus izveidot statūtus, kas būs skaidrs un precīzs satvars tam, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību saskaņā ar juridiskajām saistībām (tostarp datu aizsardzību) starp kompetentajiem dienestiem un publiskajām struktūrām, kas var palīdzēt ātri un efektīvi atrast pazudušas personas. Tiesībaizsardzības iestādēm būtu jāsaglabā vadošā loma, un tās var lūgt privātām ieinteresētām personām vai NVO sniegt atbalstu.
29. AICINA *PEN-MP* turpināt apspriest un izstrādāt iespēju izveidot Eiropas interneta platformu, kas paredzēta policijas iestāžu sniegto ziņojumu par pazudušām personām izplatīšanai. Šāda veida platformai ir jānodrošina, ka netiek dublēti esošie informācijas apmaiņas kanāli, piemēram, Šengenas Informācijas sistēma, Prīmes sistēma un Interpols, tai nav jāietver operatīvie dati un ir jānodrošina datu aizsardzības pasākumu ievērošana.
30. AICINA *PEN-MP* apspriest Eiropas labas prakses rokasgrāmatas izveidi, kurā uzskaitītu visas attiecīgās valstu iniciatīvas pazudušu personu jomā.

ATTIECĪBĀ UZ EIROPOLU:

31. AICINA Eiropolu turpināt sniegt atbalstu izmeklēšanām attiecībā uz pazudušām personām, kuru pazušana ir tāda noziedzīga nodarījuma sekas, kas ir tā pilnvaru jomā, un AICINA Eiropolu turpināt atbalstīt *PEN-MP*, izmantojot Eiropola ekspertu platformu (*EPE*).

ATTIECĪBĀ UZ CEPOL:

32. AICINA *CEPOL* apsvērt iespēju, kad vien tas ir iespējams un lietderīgi, savā pašreizējā darbību kopumā iekļaut jautājumu par lietām par pazudušām personām kā noziedzīga nodarījuma sekām. Šis uzdevums būtu jāizpilda saistībā ar ES ieguldījumu *CEPOL* un ciešā sadarbībā ar *PEN-MP* un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām šajā konkrētajā noziedzības jomā.